

Çocuk ve Ergenlerde Depresyon

Çocuklarda depresyon uzun yıllardan beri bilinmesine karşın, depresyon çoğu zaman yanlış olarak erişkinlik çağının bir hastalığı gibi görülmektedir. Belirtilerin erişkin döneme göre farklı olabilmesi çocukluk döneminde depresyonun gözden kaçabilmesine neden olmaktadır.

Süt çocuğu döneminden itibaren çocukluk çağının her döneminde depresyon görülebilir. Gelişim dönemlerine göre hastalığın belirtileri farklıdır. Örneğin annesinden uzun süre ayrı kalmak zorunda kalan ve anne yerine bebeğe şefkat ve ilgi gösteren anne modeli olabilecek birilerinin olmadığı ortamlarda yetişen bebeklerde, içe kapanma, çevresine karşı ilgisizlik, huzursuzluk ve beslenme sorunları gibi depresyon belirtileri gözlenir.

Depresif bir çocuk, kendini üzgün, mutsuz, neşesiz, çaresiz ve sıkıntılı hisseder, ama duygularını açıkça ifade edemeyebilir. Durgun ve mutsuz bir yüz ifadesi vardır. Uyku ve iştah sorunları gözlenebilir. Çocuk eskiden severek ve isteyerek yaptığı işlere karşı ilgisizdir, oyunlarından eskisi kadar sevk almamaktadır. Çabuk öfkelenir, huzursuzdur ve ani tepkiler verir. Önceden sakin ve uyumlu olan çocuk basit olaylara sinirlenmeye, kızmaya, bağırıp çağırmaya ve tepki göstermeye başlar. Çevresindeki insanlara öfke patlamaları tarzında tepkileri olur.

Dışarıdan gözlendiğinde çocuğun hareket, düşünce ve konuşmasında yavaşlama ve durgunluk göz çarpar. Tırnak yeme. Sallanıp durma, elbise parçası ya da elindeki bir şeyle sürekli oynama şeklinde davranışlar gözlenebilir.

Depresif çocuklar halsizlikten ve yorgunluktan şikayet ederler. Düşünceleri yoğunlaştırmakta güçlük çeker ve bir konuyu anlamakta zorlanırlar. Okulda dersi takip edemez, masa başına oturduklarında dersle ilgilenemezler. Kafaları çok karışık olduğundan, adeta ne düşündüklerini dahi bilmediklerinden şikayet ederler. Karar vermede güçlük çekerler. Bir işe başlamakta ve devam ettirmekte zorlanırlar. Düşündüklerini ve hissettiklerini toparlayıp kelimelerle ifade etmekte güçlük çekerler.

Ödevlerine karşı ilgisizdir. Ders çalışmak istenmez. Öncesinde başarılı bir öğrenci olmasına karşın ders başarısında belirgin bir düşme gözlenir. Kendine güven azalmıştır. Kendini beğenmez., güzel ya da sempatik bulmaz. Ben yapamam, ben beceremem düşüncesi hakimdir. Bu nedenle başaracağı bir işe dahi girişmez.

Özellikle okul öncesi dönemi çocuklar da, bedensel yakınmalar depresyon belirtisi olabilir. Örneğin baş ağrısı, karın ağrısı eklem ve kas ağrıları, bulantı ve kusma gibi bedensel belirtiler depresyona bağlı olabilir. Depresif çocuklar yaşamı değersiz gereksiz ya da dayanılmaz bulabilirler. Sonunda “ölsem de kurtulsam” düşüncesi hakim olabilir. Bu düşünceyle çocuk intihar girişiminde dahi bulunabilir.

Annesinin hastalığından ya da babasının işlerinin iyi gitmemesinden kendilerini sorumlu tutabilirler. Anne, baba veya evdekilerin depresyonu çocuğa yansıyabilir.

Ergenliğe doğru yaş büyüdükçe depresyon belirtileri erişkin depresyonu özelliklerini taşımaya başlar.

Ebeveynlerin dikkatli ve iyi bir gözlemci olması gerekir. Her hastalıkta olduğu gibi depresyonda da, erken müdahale ile sonuçlar genellikle yüzgüldürücüdür.